

P a s s a n t e n, de middelste vertelling — de titel is hier beter van pas dan voor den bundel als zoodanig, die stellig niet tot de voorbijgangers zal blijken te behooren — „Passanten” is bitterder, wranger: de wreede teleurstelling, de afschuwelijke verveling, het vreugdeloos verschieft eener.. misschien dan ook wel wat ondoordacht gescheiden dame.... Een dame, bemiddeld, toch niet rijk genoeg. En die nu maar blijft omhangen in pensions, hôtels.... Medelijden en een moedig aandurven van leven en werkelijkheid — geen humoristische verteederling heeft de schrijfster deze novelle ingegeven.

En ten slotte *Beurtvaart*. Een brillante humoreske, een bijna overmoedige satyre — hoe men het maar noemen wil — een verhaal voor een moderne decamerone, middeleeuwsch wreed, maar hoogst modern-burlesk! Geheel de keerzijde van de *Top Naeff* der verteederde dominees-vertelling. Hier geen sprake van zachte ontroeringen! Professorale en mooie-mans-ijdeluiterij werd zelden geestiger aan de kaak gesteld dan in dit meesterlijk paskwilletje, waarbij ik zachtjes heb zitten schudden en proesten. Iets voor professor Kernkamp om zich te herinneren vóór hij weer eens schrijft, dat wij in Holland geen lichte en amusante litteratuur bezitten.

Ziedaar toute la lyre van *Top Naeff*, de nooit uitbundige, altijd voor-naam gematigde — toch zoo onnavolgbaar in hare diverse genres.

H. R.

JOHAN THEUNISZ, Vloed, roman uit het visschersleven, Amsterdam, U. M. „De Gulden Ster” (zonder jaartal).

Eindelijk, goddank, weer eens een jonge prozaïst van beteekenis, en die een roman kan schrijven, een die niet — zooals zoovele van zijn tijdgenooten.... gelukkig nog maar zelden in praktijk te brengen trachten, maar dan toch als ideaal verkondigen — de schoonheid buiten het leven zoekt, in een soort „aesthetische,” lees uitgepiekerde conceptie n.l., waarbij zoo iets als „menschelijkheid” met den nek wordt aangezien! Theunisz heeft zich dan ook geenszins beijverd hypermodern, hoogst oorspronkelijk, laat staan „van overmorgen” te zijn. Wie weet of zijn jonge kameraden hem niet voor epigoon zullen uitmaken om dezen roman, dien ik voor mij een zuiver en goed begin vind, een nederigen en bescheiden arbeid, getuigend van uitstekende schrijverseigenschappen en daarom veelbelovend. Aan *Achter het Anker* van Alie Smeding herinnert Theunisz' boek. Het is wel zeer curieus: opeens, uit dat oude, „dood” gewaande stadje Enkhuizen twee frissche jonge talenten. Beiden zeer ernstig en zeer studieus, zich inspireerend op het rauwe leven zelf, maar begrijpend dat dit leven de elementen der hoogste verfijningen in zich draagt, en, evenals het meest verfijnde, meest vergeestelijkte, bewogen wordt door de liefde — die een instinct is en een oerkracht. Stil schouwende